

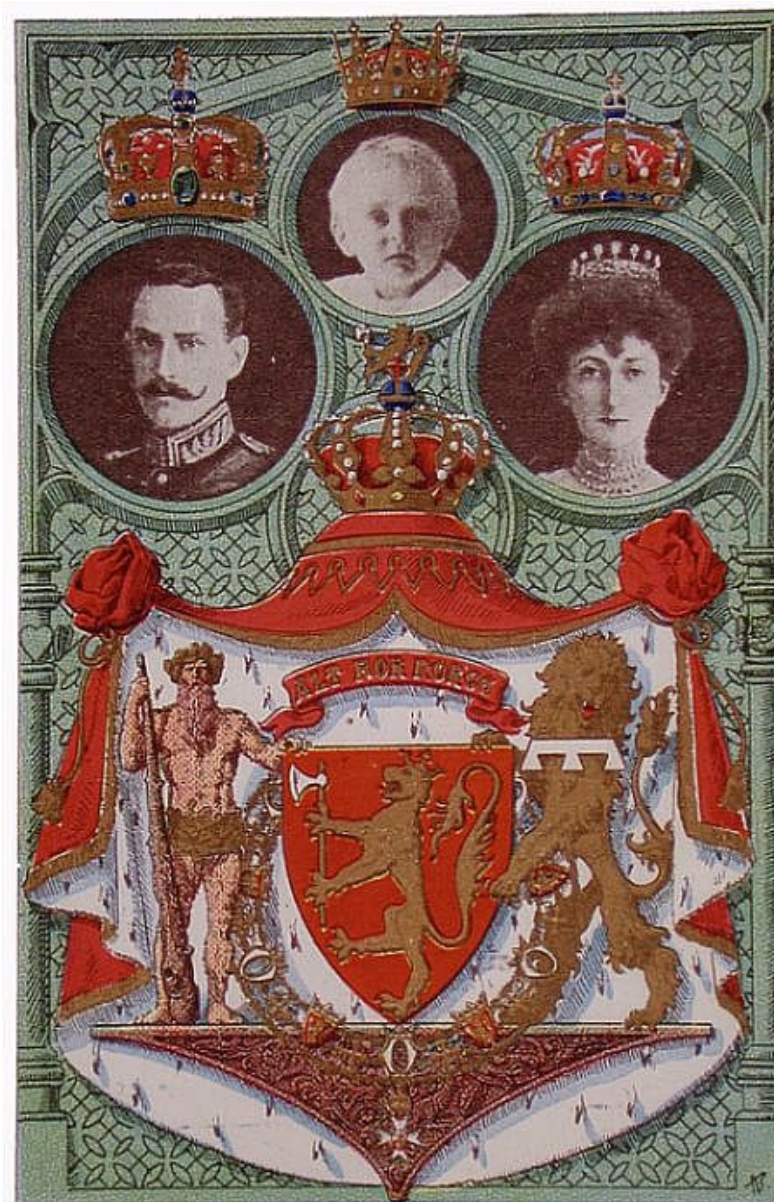

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

NYHEDSBREV NR. 2, APRIL 2005

UNIONSOPLØSNINGEN 1905

I år er det 100 år siden, at Norge blev en selvstændig nation ved opløsningen af unionen mellem Sverige og Norge. Dette fejres på mange måder, og denne udgave af nyhedsbrevet vil også markere jubilæet med fokus på det heraldiske aspekt. Til højre ses et postkort fra 1905, der viser Norges første kongepar i moderne tid, Haakon 7. og dronning Maud samt deres søn, prins Olav. Det

norske kongevåben vises også i en spændende version med skjoldholdere. Dexter skjoldholder, en vildmand med kølle, er hentet fra det danske kongevåben, mens sinister skjoldholder, en løve belagt med en trefliget turnerkrave, stammer fra det engelske kongevåben. Dronning Maud var født prinsesse af Storbritannien. Tegneren har forsøgt at henvise til den britiske tradition med at brisere forskellige medlemmer af kongefamiliens våbener på denne måde, men prinsesse Maud briserede som britisk prinsesse sit våben med en turnerkrave med fem fliger, belagt med tre røde hjerter og to røde kors. Udover dette ses kongens valgsprog, "Alt for Norge" over våbenet inde i våbenteltet. Desuden ses den tidlige model af den norske heraldiske kongekrone, med den opstigende og øksebærende løve over globen. Tegneren er muligvis Andreas Bloch, der udførte flere norske våben og som i tiden efter

unionsopløsningen også engagerede sig i spørgsmål omkring norske rigssymboler. Det andet postkort, der ses her ovenfor, viser den norske statsminister Christian Michelsen, der som kaptajn på skibet "Norge" bærer hue med den norske løve, mens skibet fører det norske flag prydet med en kongekrone. Det "kongelige" fantasiflag henviser muligvis til at regeringen Michelsen 7. juni 1905 ved bruddet med Sverige overtog de fuldmagter unionskongen indtil da havde udøvet. Regeringen varetog disse fuldmagter indtil spørgsmålet om ny statsform – republik eller monarki – var afgjort og en ny konge var fundet.

(Oplysninger og billeder: Jan Oskar Engene)

DANSK KOMMUNALHERALDIK

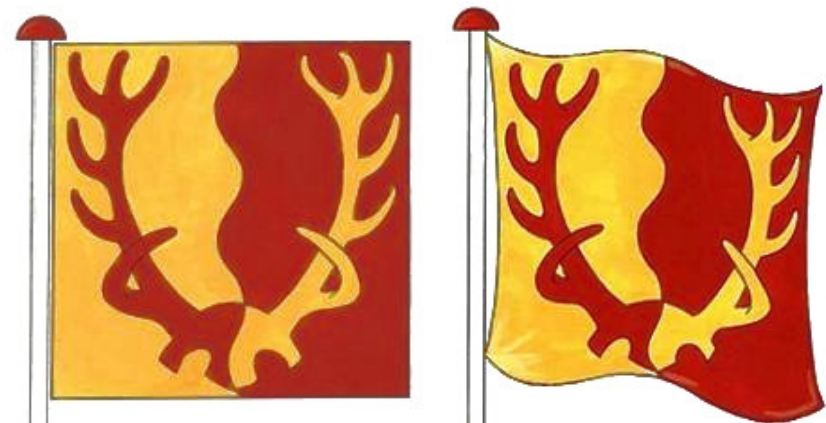
Som nævnt i forrige nummer af nyhedsbrevet vil den forestående strukturreform omforme det kommunale landskab i Danmark, og gennem sammenlægninger vil antallet af kommuner blive

skåret ned fra 271 til omkring 100. Dette vil naturligvis medføre konsekvenser for den kommunale heraldik, og nu har Rigsarkivet lagt information om kommunal heraldik og almen heraldik ud på sin hjemmeside. Se:

<http://www.sa.dk/sa/rigsvaaben/komref.htm>

<http://www.sa.dk/sa/rigsvaaben/kommune.htm>

<http://www.sa.dk/sa/rigsvaaben/heraldik.htm>

Fra Rigsarkivets hjemmeside, gengivet med tilladelse

(Oplysninger og billeder: Nils G. Bartholdy/RA)

SPANSK FESTSKRIFT

Faustino Menéndez Pidal, der var generalsekretær for den internationale genealogiske og heraldiske kongres i Madrid 1982 og i mange år har været leder af det kgl. akademi i Madrid for heraldik og genealogi, har i anledning af sin 80-års dag modtaget et festskrift på over 1.000 sider i to bind, *Anales de la Real Academia Matritense de Heráldica y Genealogía, vol. VIII/1-2 (2004)*. Den spanske konges fætter, Don Carlos af Bourbon, infant af Spanien, der var kongressens præsident, har skrevet forord. Foruden en lang række bidrag af spanske kolleger har udenlandske korresponderende medlemmer af akademiet skrevet artikler i festskriftet. Blandt dem kan nævnes præsidenten for l'Académie internationale d'héraldique Rolf Nagel med bemærkninger om tysk heraldik i det 20. årh., Iván Bertényi om pelsværk i ungarsk middelalderheraldik, Hervé Pinoteau om Navarras våben og Nils G. Bartholdy om nogle

heraldiske spor af Christian IIs dronning Elisabeth (Isabel).

(Oplysninger: Nils G. Bartholdy)

NORSK KOMMUNALHERALDIK: VINDAFJORD

Også i Norge er der nyheder på vej i den kommunale heraldik. Der har været en del kommunesammenlægninger, blandt andet er kommunerne Ølen og Vindafjord blevet slået sammen til én kommune. Navnet bliver Vindafjord. Der har været afholdt konkurrence om nyt kommunevåben, og kommunens indbyggere havde frist til 1. januar til at give deres mening om 31 forslag, der kan ses her:

http://www.nyevindafjord.no/31_kommunevapen_PDF-format__des_04.pdf

NORSK KOMMUNALHERALDIK:

KRISTIANSAND

En foreslået modernisering af Kristiansands våben har også været til debat, blandt andet i artikler i avisen Fædrelandsvennen, der kan ses her, og hvor også et forslag til den påtænkte modernisering af våbenet kan ses:

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/article228197.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/article228635.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/article253727.ece>

<http://www.fedrelandsvennen.no/nyheter/kristiansand/article253273.ece>

Kampen har stået mellem de, der mener at den ældre tegning af byvåbenet ikke egner sig til brug i formindsket og elektronisk form, de der gerne vil beholde den ældre udgave, og så endelig nogle der foreslår et helt nyt våben, da det nuværende er af

dansk oprindelse. Kristiansand kommunes designprogram fortæller historien om byens våben, der tager udgangspunkt i byens segl fra 1643, og viser også seglets og det senere våbens udvikling. Designprogrammet kan ses på kommunens hjemmeside her:

http://pa.kristiansand.kommune.no/politiske_filer/0/VEDLEGG/2004036448-1.pdf

Af yderligere interesse er Riksarkivets bemærkninger til den påtænkte modernisering af Kristiansands våben:

http://pa.kristiansand.kommune.no/politiske_filer/0/VEDLEGG/2004036447-1.doc

Desværre kan den foreslåede modernisering af våbenet ikke vises her, da der efter at ændringsforslaget er blevet afvist ikke kan gives tilladelse til at gengive det i nyhedsbrevet. I stedet vises her den nuværende udgave af våbenet:

Kristiansands nuværende våben. Gengivet med tilladelse.

(Oplysninger: Jan Oskar Engene)

DANSKE RANGKRONER

Det er en kendt sag, at den britiske adels heraldiske rangkroner både eksisterer som tegnede kroner og som virkelige, fysiske kroner, der bæres under kroningen af monarken. Der findes så vidt vides ingen vidnesbyrd om, at fysiske rangkroner har eksisteret Danmark, eller andre nordiske lande. Nedenfor viste billede af kammerjunkerinde Aase de Neergaard, f. komtesse Krag-Juel-Vind-Frijs (1892-1959), viser hende bærende et diadem, der umiskendeligt ligner den heraldiske grevekroner. Hvis det er tilsigtet, at diademmet er udformet som en dansk heraldisk grevekroner, må diademmet hidrøre fra den Krag-Juel-Vind-Frijske del af kammerjunkerindens slægt, da Neergaard-slægten ikke har en grevelig linie. Hvis der er nogen, der har oplysninger om dette diadem, eller kender andre lignende eksempler, hører undertegnede gerne om det.

*Billedet stammer fra Bobé, Louis et al. (red.) 1922-23:
Danske Herregaarde ved 1920. I-III. Kbh.: Henrik Koppels
Forlag, bd. II, s. 334.*

(RA)

- - -

Her slutter det andet nummer af Societas Heraldica Scandinavicas elektroniske nyhedsbrev - bliv endelig ved med at sende ris, ros og først og fremmest billeder og andet vedkommende materiale til redaktøren.

(OBS: bemærk adresseændringen!)

Ronny Andersen
Kongensgade 63, 3. tv.
DK-6700 Esbjerg
Danmark
E-mail: roand00@student.sdu.dk

